

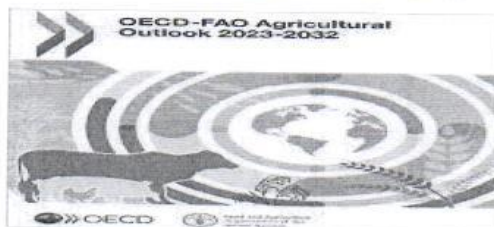

جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور خارجه

سرکنسولگری جمهوری اسلامی ایران در استانبول

بسمه تعالی

گزارش "چشم انداز کشاورزی ۲۰۲۳-۲۰۳۲"

بر اساس گزارش "چشم انداز کشاورزی ۲۰۲۳-۲۰۲۳" که به طور مشترک توسط سازمان توسعه اقتصادی و همکاری OECD و سازمان خوارو بار و کشاورزی سازمان ملل متحد FAO تهیه شده است، صادرات محصولات کشاورزی به ویژه غلات، گندم، ذرت و در اروپای شرقی و به ویژه کشورهایی مانند ترکیه و روسیه رشد قابل توجهی خواهد داشت.

یکی از چشمگیرترین بخش های این گزارش که نقشه راه ۱۰ سال آینده در بازار محصولات کشاورزی است، بخش "تجارت کالاهای کشاورزی" است که در آن به نقش کلیدی ترکیه به عنوان معمار اصلی قرارداد کریدور حمل غلات دریای سیاه اشاره شده است.

نگاهی به تحولات موجود از سال ۲۰۱۲ میلادی تاکنون میتواند موجب درک بهتری از موارد پیش بینی در گزارش مذکور تا سال ۲۰۳۲ باشد.

از نظر تاریخی، اروپای شرقی به ویژه روسیه و اوکراین مناطقی هستند که در صادرات کالاهای کشاورزی همواره در جهان مطرح بوده و حرفی برای گفتن دارند.

در ۱۰ سال گذشته، اوکراین تقریباً ۴۰ درصد از رشد صادرات خالص از اروپای شرقی را به خود اختصاص داده است. با این حال، همه گیری کرونا و اشغال اوکراین توسط روسیه، که در ۲۴ فوریه ۲۰۲۲ آغاز شد، همه چیز را تغییر داد.

مازاد صادراتی در سال های ۲۰۲۰ الی ۲۰۲۲ میلادی بیشتر از کسری ۱۰ سال پیش بود. توافق نامه غلات که در اواسط سال ۲۰۲۲ در چارچوب طرح غلات دریای سیاه امضا شد، برای تضمین تداوم صادرات از اوکراین حیاتی است، به مرور زمان حجم صادرات به میزان قابل توجهی کاهش یافت و انتظار می رود صادرات غلات این کشور در دوره آتی بیشتر کاهش یابد. ادامه جنگ کاهش تولید غلات اوکراین را به همراه خواهد داشت و هنوز مشخص نیست که آیا قرارداد غلات تمدید خواهد شد یا خیر.

در پیش بینی های ارائه شده در گزارش آمده است که: انتظار می رود صادرات اوکراین تا سال ۲۰۳۱ به سطح ۲۰۲۱ میلادی بازگردد. در نتیجه، انتظار می رود که صادرات خالص اروپای شرقی در مقایسه با دوره پایه یعنی سال های ۲۰۲۰-۲۰۲۲ میلادی کمی بیش از ۲۲ درصد افزایش یابد، در حالی که رشد مطلق خالص صادرات کمتر از نصف میزانی خواهد بود که در ۱۰ سال گذشته به دست آمده است.

این گزارش در ادامه به ترکیه و روسیه اشاره می کند و میفزاید: پیش بینی می شود رشد صادرات کشاورزی در ترکیه و روسیه قابل توجه خواهد بود و انتظار می رود صادرات این بخش در کشورهای یاد شده به ترتیب ۲،۴ و ۱،۹ درصد در سال افزایش یابد.

رشد تولید و صادرات محصولات کشاورزی در این کشورها همراه با رشد سالانه ۱٫۸ درصدی صادرات از اروپای غربی، برای کل منطقه اروپا و آسیای مرکزی برای دستیابی به مازاد تجاری تا سال ۲۰۳۲ میلادی کافی است.

گزارش "چشم انداز کشاورزی ۲۰۳۳-۲۰۲۳" سایر اقلام صادراتی در منطقه را به شرح زیر فهرست می‌کند: کل صادرات منطقه می‌تواند تا سال ۲۰۳۲ میلادی، ۱۹ درصد افزایش یابد که عمدتاً به دلیل افزایش ۲۳ درصدی صادرات محصولات گیاهی است. این در حالی است که در محصولات دامی رشد کمتری به میزان ۱۲ درصد مشاهده می‌شود. انتظار می‌رود صادرات غلات تا سال ۲۰۳۲ میلادی ۲۰ درصد یا ۳۲ میلیون تن افزایش یابد. بیش از نیمی از مازاد پیش بینی شده از روسیه سرچشمه می‌گیرد.

تا سال ۲۰۳۲ میلادی، منطقه اروپا و آسیای مرکزی ۳۶ درصد از صادرات جهانی غلات را به خود اختصاص خواهد داد. خاور نزدیک و شمال آفریقا و جنوب صحرای آفریقا واردکنندگان مهمی خواهند بود. روسیه تا سال ۲۰۲۳ میلادی، بیش از نیمی از صادرات غلات مازاد را به خود اختصاص خواهد داد که منجر به افزایش سهم منطقه در کل صادرات غلات خواهد شد. انتظار می‌رود صادرات ذرت نیز افزایش یابد و این منطقه تا سال ۲۰۳۲ میلادی به ۲۲ درصد از تجارت جهانی ذرت کمک کند. در بررسی صادرات محصولات حیوانی و گوشت در این گزارش با اشاره به این که اروپا و آسیای مرکزی بیش از ۴۰ درصد از صادرات محصولات حیوانی جهان را به خود اختصاص داده اند، تأکید شده است که تقریباً ۹۰ درصد از این حجم از اتحادیه اروپا است.

اتحادیه اروپا تا سال ۲۰۳۲ میلادی ۴۶ درصد تجارت جهانی محصولات حیوانی را به خود اختصاص خواهد داد. هر چند که این اتحادیه سهم قابل توجهی در گوشت و محصولات لبنی دارد، اما انتظار می‌رود روند رشد صادرات محصولات دامی اتحادیه اروپا نسبت به ۱۰ سال گذشته کندتر شود.

به موازات کاهش تولید، پیش بینی میشود صادرات گوشت از اتحادیه اروپا ۱۶ درصد کاهش یابد. بر اساس این گزارش، ثبات در صادرات گوشت طیور و گاو ادامه خواهد داشت و بیشترین کاهش در بخش گوشت خوک خواهد بود. کاهش صادرات گوشت خوک به این معنی است که سهم تجارت گوشت از سوی اتحادیه در تجارت جهانی به ۳۱ درصد کاهش یابد.

بر اساس این گزارش، صادرات جهانی گوشت در سال ۲۰۲۲ با ۳ درصد کاهش به ۴۰ میلیون تن رسیده است. این کاهش به دلیل کمبود تولید و افزایش تقاضای داخلی در کشورهای عمده صادرکننده از جمله برزیل، کانادا، اتحادیه اروپا، ایالات متحده و نیوزلند بود. با این حال کارشناسان OECD و FAO اعلام می‌کنند که صادرات گوشت در برخی کشورها از جمله استرالیا، چین، هند، تایلند و ترکیه نسبت به سال

گذشته افزایش یافته است. ترکیه همچنین یکی از عوامل اصلی رشد تولید خواهد بود، اقدامات دولت ترکیه در قالب واردات ژنتیکی دام، حمایت بیشتر از تولیدکننده و جبران قیمت های بالای خوراک دام از عوامل اصلی رشد تولید این کشور در این بخش خواهد بود. افزایش ظرفیت کشتار و سودآوری در استرالیا نیز باعث افزایش تولید گوشت گاو در این کشور در دوره آینده خواهد شد. پیش بینی می شود صادرات جهانی گوشت تا سال ۲۰۳۲ میلادی به میزان ۳ درصد افزایش یابد و انتظار می رود کشورهای توسعه یافته تا سال ۲۰۳۲ میلادی بیش از نیمی (۵۵ درصد) از صادرات جهانی گوشت را به خود اختصاص دهند.

بر اساس این گزارش، انتظار می رود استرالیا و ترکیه با بهره مندی از نرخ ارز مطلوب و در دسترس بودن خوراک مورد نیاز، بیشترین افزایش صادرات جهانی گوشت را در سطح جهان ثبت کنند. سایر کشورهای صادرکننده سنتی مانند آرژانتین، پاراگوئه و تایلند نیز به افزایش تجارت جهانی گوشت کمک خواهند کرد. از سوی دیگر، سهم صادرات اتحادیه اروپا از ۱۸ درصد به ۱۵ درصد در سال ۲۰۳۲ کاهش خواهد یافت.

ترکیه همچنان مصرف کننده اصلی گندم خواهد بود

در گزارش "چشم انداز کشاورزی ۲۰۲۲-۲۰۳۲" به رشد روسیه، ترکیه، مصر، چین، ایالات متحده آمریکا و اوکراین در بازارهای جهانی شکر تا سال ۲۰۳۲ اشاره شده و همچنین آمده است که ترکیه در زمینه گندم نیز در آینده حرفی برای گفتن خواهد داشت. در مقیاس جهانی، برای اهداف غذایی، افزایش پیش بینی شده در مصرف گندم، بیش از سه برابر مصرف های جانبی است، به ویژه در آسیا که تقاضا برای محصولات فرآوری شده مانند شیرینی ها و انواع رشته فرنگی در حال افزایش است.

این محصولات به گندم با پروتئین بالای تولید شده در ایالات متحده، کانادا، استرالیا و تا حدی اتحادیه اروپا نیاز دارند. در سالهای آتی کشورهای شمال آفریقا و غرب آسیا مانند مصر، ترکیه و ایران با مصرف سرانه بالا، همچنان مصرف کنندگان اصلی گندم خواهند بود. انتظار می رود تولید جهانی اتانول با منشا گندم بهبود یابد زیرا رشد تولید در هند، کاهش در سایر کشورها را جبران خواهد نمود.

عیسی زاده

منبع: <http://www.dunya.com>

بخش اقتصادی - ۱۴۰۲/۶/۳۰